

HEDEMORA KOMMUN	STYRDOKUMENT		Sida 1(4)	
	Skapad av: Kommundirektör Annika Strand	Datum 2018-12-03	Diarienummer: KS585-18 003	
		Giltighet fr o m: 2020-05-26	Senast reviderad: 2020-05-26 § 88	
Godkänt/antaget av: Kommunfullmäktige, 2020-05-26 § 88				
Dokumentansvarig: Kommunsekreterare				

Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare

Dok. Kategori:	Program
Stadie:	Beslutad
Gallring:	Bevaras
Kort beskrivning:	Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare. Kommunfullmäktige fastställer program som beskriver den politiska strategin/viljeinriktningen för ett visst område.

PROGRAM FÖR UPPFÖLJNING OCH INSYN AV VERKSAMHET SOM UTFÖRS AV PRIVATA UTFÖRARE

antaget av kommunfullmäktige den 26 maj 2020 § 88.

Fullmäktige ska för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som utförs av privata utförare. Syftet är att förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare samt öka allmänhetens insyn i privata utförares verksamhet. Kommuner, landsting och regioner behöver ha ett strategiskt förhållningssätt när privata utförare anlitas.

Programmet

Kommunallagen reglerar uppföljning och kontroll av privata utförare i kapitel 10, 7 §, 8 § samt 9 §.

Med privat utförare avses en juridisk person eller en enskild individ som har hand om skötseln av en kommunal angelägenhet enligt 1§. Med juridisk person avses bl.a. aktieföretag, stiftelser, kommunalförbund, handelsbolag, men även ekonomiska föreningar, ideella eller kooperativa föreningar, staten kan vara privata föreningar under vissa omständigheter. Såväl obligatoriska som frivilliga uppgifter kan överlämnas. En förutsättning är dock att det verkligen rör sig om en kommunal angelägenhet. Beslut om överlämnande ska alltid tas av fullmäktige.

När skötseln av en kommunal angelägenhet genom avtal har lämnats över till en privat utförare ska kommunen kontrollera och följa upp verksamheten. Det räcker inte att kommunen har möjlighet att följa upp och kontrollera privata utförare, utan ska också vidta faktiska åtgärder för kontroll och uppföljning. Vilka åtgärder som får vidtas måste, för att den privata utföraren ska ha en skyldighet att medverka och bistå vid uppföljningen, anges i det avtal som kommunen eller landstinget har med den privata utföraren. Omfattningen på kontrollen och uppföljningen kan dock se olika ut beroende på hur angelägen verksamheten är ur ett allmänintresse. Ju mer beroende invånarna är av verksamheten desto större är kravet på uppföljning och kontroll och att identifiera vilka risker som kan finnas.

Ansvar för att kontrollera och följa upp sådan verksamhet som bedrivs av privata utförare ligger på nämnderna (6 kap 6 § tredje stycket kommunallagen). Kravet på intern kontroll omfattar enligt tredje stycket även sådan verksamhet som överlämnas till privat utförare.

Om en kommun sluter avtal med en privat utförare, ska kommunen genom avtalet tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnas över.

Kommunen är skyldig att i de avtal som ingås med privata utförare säkerställa att allmänheten ges insyn i den verksamhet som lämnas över till den privata utföraren. Omfattningen av den information som ska lämnas blir beroende av bl.a. den överlämnade verksamhetens art, hur många kommunmedlemmar som är beroende av verksamheten och hur mycket skatteded som går till verksamheten. För att bestämma insynens omfattning ska det, vid avtalens utformning, göras en avvägning mellan å ena sidan den privata utförarens intressen av exempelvis skydd för affärsmässiga förhållanden och å andra sidan allmänhetens intresse av hur verksamheten utförs.

Exempel på sådan information som det kan bli aktuellt för kommunen att tillförsäkra sig är uppgifter om personalen och dess kompetens, utbildningsnivå och kapacitet, antal anställda,

antalet anställda omräknat till heltid, personalkontinuitet, brukarundersökningar samt den privata utförarens organisation och eventuella underleverantörer.

Kravet på program gäller specifikt verksamheter som upphandlas, men kan i praktiken också innehålla strategier för den egna verksamheten, särskilt om den agerar i konkurrens med privata utförare.

Programmet gäller för all den verksamhet som kommunen upphandlar, dvs alla verksamhetsområden – vård och omsorg, kultur och fritid, hälso- och sjukvård, gator och parker, fastighetsförvaltning, kommunikationer och annan infrastruktur etc.

Avgränsning

Programmet omfattar inte fristående skolor och förskolor eftersom de är egna huvudmän för verksamheten och alltså inte är upphandlad verksamhet utan reglerad via tillståndsgivning. Eftersom programmet avser upphandlad verksamhet kan krav på uppföljning och insyn inte få genomslag i redan ingångna avtal. Gäller för upphandling enligt LOU, LUF eller LOV. De krav som ställs i programmet kan endast påverka förfrågningsunderlag och avtal som ligger framåt i tiden.

Mål och riktlinjer

Kommunens styrdokument Mål och budget ska finnas med i upphandlingsunderlag. Det är övergripande mål för all verksamhet samt nämndspecifika mål. Dessa mål är utgångspunkt för uppföljningen på övergripande plan, varje nämnd kan sedan ha egna styrdokument som tex. Kvalitetsledningssystem som ska finnas med i upphandlingsunderlag och avtalsuppföljning.

Riktlinjer för nämndernas uppföljning

Varje nämnd ska utifrån detta program utarbeta anvisningar för när och på vilket sätt avtal och verksamhet ska följas upp. Anvisningarna ska omfatta samtliga utförare oavsett driftform, dvs även verksamhet i kommunal regi som utförs i konkurrens med privata utförare. Anvisningarna ska innehålla

- En sammanfattande beskrivning av nämndens uppföljningsansvar utifrån tecknat avtal.
- Vad som ska följas upp, tex. Nyckeltal, mål, personaltäthet, internkontroll, prestationsmått etc.
- Vilken form av uppföljning som ska användas Var det operativa ansvaret för uppföljning ligger.
- Tidplan.
- Former för återkoppling av resultatet till nämnd, utförare och allmänhet.

Uppföljningen ska genomföras på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt och resultaten efter genomförd uppföljning dokumenteras och redovisas till nämnden.

Uppföljning kan ske i form av

- Regelbunden och riktad uppföljning inkl. avtalsuppföljning med syftet att kontrollera att verksamheten arbetar utifrån upphandlings-uppdragsavtalet, lagar och regler
- Uppföljning av kommunens måldokument i samband med nämndernas uppföljning i samband med delårsbokslut och årsredovisning.
- Brukaruppföljningar
- Oanmälda besök
- Uppföljning av ekonomisk status- syftar till att identifiera utförare som riskerar hamna på obestånd. Det ger nämnden en möjlighet att ha beredskap för hantering av eventuella förändringar i verksamheten.

Nämnderna ska i delårsrapport och årsredovisning till styrelse och fullmäktige ange vilken uppföljning som genomförts hos privata utförare.

Allmänhetens insyn

Kommunen ska se till att när avtal sluts med privata utförare så ska kommunen genom avtalet tillförsäkra sig om information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnas över.

Information som begärs in från privata utförare ska ha en koppling till upphandlingen och den verksamhet som upphandlas och ska inte ställa högre krav än vad som är rimligt.

Nämnderna ska genom avtalet tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn. Det ska skrivas in i avtalet att utföraren ska lämna den information som kommunen begär. Den information som begärs in ska ha koppling till upphandlingen och avtalet samt den kommunala verksamhet som utförs. Information som kan begäras kan exempelvis röra kvalitet, avvikelser och klagomål, personalens kompetens och utbildning, miljöarbete, integration, jämställdhet, ägarförhållanden och företrädare och årsredovisning.

Allmänheten ges inte rätt att direkt få ut handlingar av utföraren utan det är endast kommunen som kan begära ut uppgifter. De uppgifter som kommunen erhållit blir allmänna handlingar i kommunen.

Informationsskyldighet

När enskilda personer kan välja mellan olika utförare ska nämnden lämna information om samtliga utförare. Informationen ska vara saklig, relevant, jämförbar och lättillgänglig.

Kommunala företag

Kommunen ska som ägare även se till att de kommunala företagen ger allmänheten insyn i verksamhet som de lämnar över till privata utförare. Det sker genom ägardirektiv till företagen.